

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 1.9.2016
COM(2016) 550 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

Αποτελέσματα της τελικής αξιολόγησης του προγράμματος ISA

{SWD(2016) 279 final}

Πίνακας περιεχομένων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
2. Η ΔΙΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ ΩΣ ΚΑΤΑΛΥΤΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ	4
3. ΙΣΤΟΡΙΚΟ	5
4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	6
5. ΘΕΜΑΤΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ	6
6. ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ.....	7
ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΤΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	7
6.1 ΣΥΝΑΦΕΙΑ.....	8
6.2 ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ.....	10
6.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	11
6.4 ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ.....	11
6.5 ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ.....	13
6.6 ΣΥΝΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ.....	13
6.7 ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ.....	15
7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΤΕΛΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	16
8. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ.....	17
8.1 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΔΙΟΙΚΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗ ΔΙΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ	18
8.2 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΟΛΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΡΙΖΟΝΤΙΟΥ ΔΙΑΤΟΜΕΑΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΗΣ ΔΙΑΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ.....	18
8.3 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΆΛΛΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΗΣ ΕΕ	19
9. ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ	20

1. Εισαγωγή

Με απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (απόφαση ISA),¹ το εξαετές πρόγραμμα σχετικά με λύσεις διαλειτουργικότητας για τις ευρωπαϊκές δημόσιες διοικήσεις (πρόγραμμα ISA) τέθηκε σε εφαρμογή την 1η Ιανουαρίου 2010 ως συνέχεια του προγράμματος για τη διαλειτουργική παροχή πανευρωπαϊκών υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στις δημόσιες διοικήσεις, τις επιχειρήσεις και τους πολίτες (IDABC)². Η εφαρμογή του διήρκεσε από την 1η Ιανουαρίου 2010 έως την 31η Δεκεμβρίου 2015.

Όπως αναφέρεται στο άρθρο 1 την απόφασης ISA, στόχος του προγράμματος ISA είναι η στήριξη της συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών δημόσιων διοικήσεων μέσω της διευκόλυνσης της αποδοτικής και αποτελεσματικής ηλεκτρονικής διασυννοιακής και διατομεακής αλληλεπίδρασης μεταξύ των εν λόγω διοικήσεων (όπου συγκαταλέγονται φορείς που ασκούν δημόσια καθήκοντα για λογαριασμό τους), ώστε να καθίσταται εφικτή η παροχή ηλεκτρονικών δημόσιων υπηρεσιών που στηρίζουν την εφαρμογή ενωσιακών πολιτικών και δραστηριοτήτων³.

Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει τα βασικά αποτελέσματα της τελικής αξιολόγησης του προγράμματος⁴, η οποία διενεργήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 3 της απόφασης ISA. Σύμφωνα με τη συγκεκριμένη διάταξη, η τελική αξιολόγηση έπρεπε να κοινοποιηθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έως την 31η Δεκεμβρίου 2015. Η τελική αξιολόγηση διενεργήθηκε από την Επιτροπή μεταξύ Δεκεμβρίου 2014 και Φεβρουαρίου 2016, όταν το σχέδιο της έκθεσης της Επιτροπής εγκρίθηκε από την ομάδα καθοδήγησης. Ωστόσο, οι πρόσφατες αλλαγές στις διαδικασίες αξιολόγησης της Επιτροπής προκάλεσαν σημαντική καθυστέρηση όσον αφορά τη συμμόρφωση με την προθεσμία που ορίζεται στη νομική βάση.

Στη διάρκεια της τελικής αξιολόγησης, η Επιτροπή είχε τη συνδρομή ομάδας ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων από εταιρεία συμβούλων (ομάδα τελικής αξιολόγησης). Την τελική αξιολόγηση επέβλεψαν εκπρόσωποι των οικείων υπηρεσιών της Επιτροπής μέσω ομάδας καθοδήγησης της Επιτροπής⁵.

---

¹ Απόφαση αριθ. 922/2009/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, σχετικά με λύσεις διαλειτουργικότητας για τις ευρωπαϊκές δημόσιες διοικήσεις (ISA), ΕΕ L 260 της 3.10.2009, σ. 20.

² Απόφαση 2004/387/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, περί της διαλειτουργικής παροχής πανευρωπαϊκών υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στις δημόσιες διοικήσεις, τις επιχειρήσεις και τους πολίτες (IDABC), ΕΕ L 144 της 30.4.2004 (βλέπε ΕΕ L 181 της 18.5.2004, σ. 25).

³ Άρθρο 1 παράγραφος 2 της απόφασης ISA.

⁴ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, στην ηλεκτρονική διεύθυνση: http://ec.europa.eu/isa/library/official-documents/index_en.htm

⁵ Συγκροτείται από υπαλλήλους της ΓΔ Πληροφορικής (DIGIT), της ΓΔ Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ (GROW), της ΓΔ Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης (TAXUD), του Κοινού Κέντρου Ερευνών (JRC) και της Γενικής Γραμματείας.

2. Η διαλειτουργικότητα ως καταλύτης για τον εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα

Ο εκσυγχρονισμός των δημόσιων διοικήσεων αποτελεί μία από τις βασικές προτεραιότητες για την επιτυχή υλοποίηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»⁶. Οι ετήσιες επισκοπήσεις της ανάπτυξης που δημοσιεύτηκαν από την Επιτροπή από το 2011 έως το 2015⁷ καταδεικνύουν ότι η ποιότητα των ευρωπαϊκών δημόσιων διοικήσεων έχει άμεσο αντίκτυπο στο οικονομικό περιβάλλον και έχει, συνεπώς, καίρια σημασία για την τόνωση της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης.

Όπως αναφέρεται στην ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης για το 2013,⁸ η Επιτροπή εκτιμά ότι η διασυνωριακή διαλειτουργικότητα επιγραμμικών υπηρεσιών και η ψηφιοποίηση των ευρωπαϊκών δημόσιων διοικήσεων αποτελούν σημαντικούς παράγοντες για την ανάπτυξη και την ενίσχυση της αποδοτικότητας. Η διαλειτουργικότητα μεταξύ των διοικήσεων συνιστά βασικό καταλύτη για την αποδοτικότερη και αποτελεσματικότερη παροχή ψηφιακών υπηρεσιών.

Το ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη (DAE)⁹ περιγράφει με ποιον τρόπο η διαλειτουργικότητα έχει ουσιώδη σημασία για τη μεγιστοποίηση του κοινωνικού και οικονομικού δυναμικού των ΤΠΕ, γεγονός που συνεπάγεται ότι η επιτυχία του ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη είναι δυνατή μόνον εάν εξασφαλιστεί η διαλειτουργικότητα. Ο ειδικός πυλώνας «διαλειτουργικότητα και πρότυπα» του θεματολογίου παροτρύνει τα κράτη μέλη να προβούν σε συγκεκριμένες ενέργειες σε σχέση με τη διαλειτουργικότητα,¹⁰ συγκεκριμένα στην υλοποίηση των δεσμεύσεων που αναλήφθηκαν στις υπουργικές δηλώσεις της Γρανάδας και του Μάλμε, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς του ευρωπαϊκού πλαισίου διαλειτουργικότητας (EIF)¹¹ στην εθνική νομοθεσία.

Στις 24 και 25 Οκτωβρίου 2013, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέδωσε συμπεράσματα¹² στα οποία επισημαίνεται πως ο εκσυγχρονισμός των δημόσιων διοικήσεων πρέπει να συνεχιστεί μέσω της ταχείας εφαρμογής υπηρεσιών των οποίων η αποτελεσματική λειτουργία βασίζεται στη διαλειτουργικότητα, όπως είναι η ηλεκτρονική διακυβέρνηση, η ηλεκτρονική υγεία, η ηλεκτρονική τιμολόγηση και οι ηλεκτρονικές δημόσιες συμβάσεις. Αυτό θα οδηγήσει σε περισσότερες και καλύτερες ψηφιακές υπηρεσίες για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη, σε εξοικονόμηση δαπανών και σε αύξηση της αποδοτικότητας, της διαφάνειας και της ποιότητας των υπηρεσιών στον δημόσιο τομέα.

---

⁶ *Ευρώπη 2020: στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη*, ανακοίνωση της Επιτροπής (COM(2010) 2020 τελικό, 3.3.2010, σελ. 12)

⁷ http://ec.europa.eu/europe2020/index_el.htm

⁸ Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης 2013, COM(2012) 750 τελικό, 28.11.2012, σ. 13.

⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών (COM(2010) 245 τελικό/2), σελ. 5.

¹⁰ http://daeimplementation.eu/dae_actions.php?action_n=26&id_country=1

¹¹ «Προς τη διαλειτουργικότητα των ευρωπαϊκών δημόσιων υπηρεσιών», Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών (COM(2010) 744 τελικό, παράρτημα 1).

¹² <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-169-2013-INIT/el/pdf>

Ωστόσο, οι προσπάθειες των κρατών μελών περιορίζονται συχνά σε εθνικό επίπεδο, χωρίς να ακολουθείται μια κοινή ευρωπαϊκή προσέγγιση, με αποτέλεσμα να διακυβεύεται η διαλειτουργικότητα σε ευρωπαϊκή κλίμακα και η διαθεσιμότητα των διασυνοριακών ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών. Υπάρχει, συνεπώς, μεγάλος κίνδυνος να δημιουργηθούν νέα ηλεκτρονικά εμπόδια που δεν επιτρέπουν στους πολίτες και στις επιχειρήσεις να χρησιμοποιούν αποτελεσματικά τις δημόσιες υπηρεσίες σε χώρες εκτός της δικής τους και παρακωλύουν την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

3. Ιστορικό

Το πρόγραμμα ISA εκπονήθηκε αξιοποιώντας την πρόοδο που επιτεύχθηκε από τα προηγούμενα προγράμματα (IDA και IDABC). Όπως διευκρινίζεται στην απόφαση ISA³, βασικός στόχος του προγράμματος ISA είναι η στήριξη της συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών δημόσιων διοικήσεων, ώστε να καταστεί εφικτή η παροχή ηλεκτρονικών δημόσιων υπηρεσιών που στηρίζουν την εφαρμογή πολιτικών και δραστηριοτήτων της ΕΕ. Ο ενδιάμεσος στόχος ήταν η διευκόλυνση της αποδοτικής και αποτελεσματικής ηλεκτρονικής διασυνοριακής ή διατομεακής αλληλεπίδρασης μεταξύ των εν λόγω διοικήσεων.

Για να επιτευχθούν αυτοί οι στόχοι, να διευκολυνθούν οι δραστηριότητες που ορίζονται στα άρθρα 1 και 3 της απόφασης ISA και να βρεθούν «κοινές και ενιαίες λύσεις που διευκολύνουν τη διαλειτουργικότητα»,¹³ το πρόγραμμα περιλάμβανε τη διενέργεια μελετών, την υλοποίηση έργων και τη θέσπιση συνοδευτικών μέτρων, μέσω ειδικών δράσεων, με στόχο να υποστηριχθούν:

- η λειτουργία και βελτίωση υφιστάμενων κοινών υπηρεσιών, καθώς και η δημιουργία νέων·
- η βελτίωση υφιστάμενων επαναχρησιμοποιούμενων εργαλείων γενικής εφαρμογής, καθώς και η δημιουργία νέων·
- η δημιουργία και βελτίωση κοινών πλαισίων που αποσκοπούν στην υποστήριξη της διασυνοριακής και διατομεακής διαλειτουργικότητας· και
- η αξιολόγηση του αντίκτυπου της κοινοτικής νομοθεσίας στις ΤΠΕ (απόφαση ISA, άρθρο 3).

Όπως ορίζεται στο άρθρο 2 της απόφασης ISA, ως «κοινές υπηρεσίες» νοούνται οι επιχειρησιακές εφαρμογές και υποδομές γενικής φύσεως που ικανοποιούν τις κοινές απαιτήσεις των χρηστών σε διάφορους τομείς άσκησης πολιτικής. Τα «εργαλεία γενικής εφαρμογής» είναι πλατφόρμες (βάθρα) αναφοράς, ενιαίες και συνεργατικές πλατφόρμες, κοινά στοιχεία και συναφή συστατικά στοιχεία που πληρούν τις κοινές απαιτήσεις των χρηστών σε διάφορους τομείς άσκησης πολιτικής. Τα «κοινά πλαίσια» είναι οι στρατηγικές, οι προδιαγραφές, οι μεθοδολογίες, οι κατευθυντήριες γραμμές, καθώς και οι συναφείς προσεγγίσεις και τα σχετικά έγγραφα.

---

¹³ Άρθρο 1 παράγραφος 1 της απόφασης ISA.

Το πρόγραμμα ISA εφαρμόζεται μέσω εκτελεστικών πράξεων (απόφαση ISA, άρθρο 9) με βάση κυλιόμενο πρόγραμμα εργασίας, το οποίο αναθεωρείται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο και περιλαμβάνει δράσεις για χρηματοδότηση σε σχέση με ένα ή περισσότερα επίπεδα διαλειτουργικότητας (τεχνικό, σημασιολογικό, οργανωτικό και νομικό)¹⁴. Τα ετήσια προγράμματα εργασίας καθορίζονται μέσω ετήσιων προσκλήσεων υποβολής προτάσεων προς τις υπηρεσίες της Επιτροπής και τα κράτη μέλη, εγκρίνονται από την επιτροπή ISA και ακολούθως από την Επιτροπή πριν τεθούν σε ισχύ. Οι επιμέρους δράσεις προς χρηματοδότηση παρατίθενται στο κυλιόμενο πρόγραμμα εργασίας.

4. Μεθοδολογία

Η τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA βασίστηκε σε ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία που συλλέχθηκαν με διάφορους τρόπους (δευτερογενής έρευνα, διαδικτυακές έρευνες, συνεντεύξεις, γραπτά αιτήματα για συμπληρωματικές πληροφορίες και περιπτώσιολογικές μελέτες), με τη συμμετοχή ευρέος φάσματος αντιπροσώπων από τα κράτη μέλη και τις υπηρεσίες της ΕΕ και περιορισμένου αριθμού ενδιαφερόμενων μερών από την κοινωνία των πολιτών και από ιδιωτικούς οργανισμούς με τους οποίους αλληλεπιδρούσε το πρόγραμμα.

5. Θέματα αξιολόγησης και ερωτήσεις

Η τελική αξιολόγηση χρησιμοποίησε την ίδια δέσμη κριτηρίων με την ενδιάμεση αξιολόγηση,¹⁵ η οποία λειτουργεί ως συγκριτικό σημείο αναφοράς για τα αποτελέσματα. Τα αποτελέσματα, τα συμπεράσματα και οι συστάσεις της τελικής αξιολόγησης βασίζονται σε ευρύ φάσμα δεδομένων, τα οποία αποτελούν τα τεκμηριωμένα στοιχεία που απαιτούνται για την επαλήθευση της εγκυρότητας της παρεμβατικής λογικής του προγράμματος και της επίτευξης των στόχων του. Η αξιολόγηση εστίασε στα επτά ακόλουθα βασικά κριτήρια:

- **συνάφεια** — σε ποιο βαθμό ήταν οι στόχοι του προγράμματος συναφείς με την ανταπόκριση στις εξελισσόμενες ανάγκες και προτεραιότητες σε εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο ΕΕ;
- **αποδοτικότητα** — πόσο οικονομική ήταν η μετατροπή των διαφόρων εισροών σε εκροές, και ποιες οι επιπτώσεις της όσον αφορά τη βέλτιστη δυνατή χρήση των πόρων; Ποιες πτυχές του προγράμματος ήταν οι περισσότερο/λιγότερο αποδοτικές, ιδίως σε σχέση με τους πόρους που κινητοποιήθηκαν;

---

¹⁴ Βλ. Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Διαλειτουργικότητας (EIF) για τις ευρωπαϊκές δημόσιες υπηρεσίες (COM(2010) 744 τελικό, παράρτημα 2), σ. 21.

¹⁵ Ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος ISA, 2012
http://ec.europa.eu/isa/documents/interim_evaluation_of_the_isa_programme.pdf

- **αποτελεσματικότητα** — σε ποιο βαθμό τα αποτελέσματα και οι επιπτώσεις του προγράμματος συνέβαλαν στην επίτευξη των στόχων του; Υπάρχουν κάποιες πτυχές που ήταν περισσότερο ή λιγότερο αποτελεσματικές από άλλες και, εάν ναι, ποια διδάγματα μπορούν να αντληθούν από αυτό;
- **χρησιμότητα** — πώς παραβάλλονται τα πραγματικά και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και επιπτώσεις με τις επιχειρηματικές ανάγκες τις οποίες προορίζονταν να αντιμετωπίσουν; Ποια μέτρα θα μπορούσαν να ληφθούν προκειμένου να βελτιωθεί η χρησιμότητα των δράσεων στο πλαίσιο του επόμενου προγράμματος;
- **βιωσιμότητα** — σε ποιο βαθμό διασφαλίζεται η οικονομική, τεχνική και επιχειρησιακή βιωσιμότητα των λύσεων που αναπτύχθηκαν, με βάση τη συντήρηση και τη λειτουργία τους κατά τη διάρκεια του προγράμματος;
- **συνεκτικότητα** — σε ποιο βαθμό αποτελούσαν οι δράσεις του προγράμματος ISA μέρος μιας «ολιστικής» προσέγγισης (ως προς τη συνεκτικότητα τόσο μεταξύ τους όσο και με άλλες πολιτικές και πρωτοβουλίες της ΕΕ); Σε ποιο βαθμό επιτεύχθηκαν συνέργειες μεταξύ δράσεων του προγράμματος και άλλων δραστηριοτήτων της ΕΕ;
- **συντονισμός** — σε ποιο βαθμό ήταν συντονισμένες οι δραστηριότητες στις οποίες συμμετείχαν κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων της επιτροπής ISA, προκειμένου να διασφαλίζεται η συμβολή των ενδιαφερόμενων μερών στο πρόγραμμα ISA; Σε ποιο βαθμό ήταν οι δραστηριότητες συντονισμένες ή εναρμονισμένες με τις ανάγκες των άλλων ενδιαφερόμενων μερών με τα οποία αλληλεπιδρούσε η Επιτροπή στο πλαίσιο του προγράμματος ISA;

6. Πορίσματα

Επίτευξη των στόχων του προγράμματος

Η τελική αξιολόγηση διαπίστωσε ότι το πρόγραμμα ISA υπήρξε αποτελεσματικό ως προς την επίτευξη των στόχων του και την παροχή επιχειρησιακών λύσεων για «τη στήριξη της συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών δημόσιων διοικήσεων μέσω της διευκόλυνσης της αποδοτικής και αποτελεσματικής ηλεκτρονικής διασυννοριακής και διατομεακής αλληλεπίδρασης μεταξύ των εν λόγω διοικήσεων, [...] ώστε να καθίσταται εφικτή η παροχή ηλεκτρονικών δημόσιων υπηρεσιών που στηρίζουν την εφαρμογή ενωσιακών πολιτικών και δραστηριοτήτων.»³ Αυτό ισχύει ιδιαιτέρως για τα κοινά πλαίσια, τα επαναχρησιμοποιούμενα εργαλεία γενικής εφαρμογής και τις κοινές υπηρεσίες καθώς και για την αξιολόγηση του αντίκτυπου της νέας κοινοτικής νομοθεσίας στις ΤΠΕ. Συνολικά, τα επιτευχθέντα και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και οι επιπτώσεις του προγράμματος ISA ανταποκρίνονται σε μεγάλο βαθμό στις επιχειρηματικές ανάγκες για τις οποίες προορίζονταν, παρόλο που ορισμένες δράσεις έχουν μεγαλύτερη χρησιμότητα από άλλες.

Η αξιολόγηση προσδιόρισε σειρά βασικών τομέων στους οποίους αλλαγές στο διάδοχο πρόγραμμα ISA² θα μπορούσαν, συνολικά, να έχουν μεγαλύτερη συνάφεια για τις τρέχουσες ανάγκες διαλειτουργικότητας και να βελτιώσουν τη χρησιμότητά του. Επίσης, επιβεβαιώνει ότι το πρόγραμμα ISA

συνέβαλε στην από κοινού χρήση και στην επαναχρησιμοποίηση μέσω της δημιουργίας κοινών πλαισίων. Τέλος, το πρόγραμμα ISA είχε την ευκαιρία να επανεξετάσει τις κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας¹⁶ προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η αξιολόγηση του αντικτύπου στις ΤΠΕ θα εντάσσεται σαφώς στη διαδικασία εκτίμησης επιπτώσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Τα συνολικά πορίσματα συνοψίζονται κατωτέρω:

6.1 Συνάφεια

Ο στόχος του προγράμματος ISA («[η] στήριξη της συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών δημόσιων διοικήσεων μέσω της διευκόλυνσης της αποδοτικής και αποτελεσματικής ηλεκτρονικής διασυννοριακής και διατομεακής αλληλεπίδρασης μεταξύ των εν λόγω διοικήσεων») παραμένει συναφής όσον αφορά την ανταπόκριση στις εξελισσόμενες ανάγκες τόσο σε εθνικό όσο και σε ενωσιακό επίπεδο. Αυτό καταδείχθηκε από την τελική αξιολόγηση του προγράμματος σχετικά με τις επιπτώσεις των αποτελεσμάτων του προγράμματος ISA αλλά και από τα πολιτικά θεματολόγια των κρατών μελών τα οποία υποδεικνύουν σαφώς την ανάγκη για αποδοτική και αποτελεσματική παροχή ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών.¹² Επίσης, στο πλαίσιο του προγράμματος ISA αναπτύχθηκε, τέθηκε σε εφαρμογή και παρακολουθείται το ευρωπαϊκό πλαίσιο διαλειτουργικότητας (EIF). Οι συστάσεις και οι κατευθυντήριες γραμμές του EIF δείχνουν πώς πρέπει να εφαρμόζεται η διαλειτουργικότητα από τα κράτη μέλη στις δημόσιες διοικήσεις και έχουν ως στόχο:

- α) να προωθήσουν και να στηρίξουν την παροχή των ευρωπαϊκών δημόσιων υπηρεσιών μέσω της ενίσχυσης της διασυννοριακής και της διατομεακής διαλειτουργικότητας·
- β) να καθοδηγήσουν τις ευρωπαϊκές δημόσιες διοικήσεις στο έργο της παροχής υπηρεσιών στις επιχειρήσεις και τους πολίτες· και
- γ) να συμπληρώσουν και να επιδιώξουν τη σύνδεση των διαφόρων εθνικών πλαισίων διαλειτουργικότητας (NIF) σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Το EIF παρέχει μια κοινή αντίληψη σχετικά με τη διαλειτουργικότητα στην Ένωση, η οποία αναγνωρίζεται στη στρατηγική για την ψηφιακή ενιαία αγορά (ΨΕΑ), και περιλαμβάνει ειδική δράση για τη διαλειτουργικότητα μεταξύ των δημόσιων διοικήσεων (δράση 15: Θέσπιση σχεδίου προτεραιοτήτων για τα πρότυπα στον τομέα των ΤΠΕ και επέκταση του ευρωπαϊκού πλαισίου διαλειτουργικότητας για τις δημόσιες υπηρεσίες).

---

¹⁶ Κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας, Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (SWD(2015) 111 final).

Κατευθυντήριες γραμμές για την εκτίμηση επιπτώσεων (COM(2015) 215 final) (SWD(2015) 110 final), σ. 18.

Η υπό εξέλιξη αναθεώρηση του EIF βασίζεται στο έργο που έχει επιτελέσει τα τελευταία χρόνια το Παρατηρητήριο του Εθνικού Πλαισίου Διαλειτουργικότητας (NIFO),¹⁷ το οποίο παρακολουθεί και στηρίζει την εφαρμογή του στα κράτη μέλη.

Το πρόγραμμα ISA συμβάλλει επίσης σε άλλες δράσεις της ψηφιακής ενιαίας αγοράς στις οποίες η διαλειτουργικότητα λειτουργεί ως υποκείμενος καταλύτης¹⁸. Οι στόχοι του προγράμματος είναι εναρμονισμένοι με το ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη και με το ευρωπαϊκό σχέδιο δράσης για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση (2011-2015). Επίσης, το πρόγραμμα είναι εναρμονισμένο με τον Μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΜΣΕ), ο οποίος έχει ως στόχο να αναπτύξει τη συνδεσιμότητα και τη διαλειτουργικότητα των ευρωπαϊκών ψηφιακών υπηρεσιών, καθώς ορισμένα δομικά στοιχεία του¹⁹ (π.χ. η ηλεκτρονική παράδοση, η μετάφραση, η ηλεκτρονική τιμολόγηση) βασίζονται σε αποτελέσματα του ISA²⁰. Ο ΜΣΕ μπορεί να παράσχει επιχειρησιακή υποστήριξη σε λύσεις που αναπτύχθηκαν και ωρίμασαν στο πλαίσιο του προγράμματος ISA.

Το πρόγραμμα ISA συνέβαλε ενεργά σε διάφορες πολιτικές της ΕΕ, όπως την εσωτερική αγορά,²¹ την υποδομή χωρικών πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (INSPIRE),²² το κοινό περιβάλλον ανταλλαγής πληροφοριών (CISE),²³ την πύλη δημόσιων δεδομένων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,²⁴ και τη νομοθεσία περί ανταγωνισμού,²⁵ οι οποίες επωφελήθηκαν από τη στήριξή του υπό μορφή ειδικών δράσεων και κοινόχρηστων λύσεων²⁶. Οι εν λόγω πολιτικές έχουν ορίσει σκοπούς και στόχους οι οποίοι, για την εφαρμογή τους, βασίζονται στη διαλειτουργικότητα.

Οι ανάγκες των ευρωπαϊκών δημόσιων διοικήσεων, όπως ο εκσυγχρονισμός της παροχής των δημοσίων υπηρεσιών, η βελτίωση του συντονισμού ανάμεσα στις διοικήσεις των κρατών μελών και των υπηρεσιών της Επιτροπής, η οργανωτική εναρμόνιση στις δημόσιες υπηρεσίες και η μεγαλύτερη

---

¹⁷ Έχοντας αναπτυχθεί στο πλαίσιο του προγράμματος IDABC, το NIFO στηρίζει την εφαρμογή του EIF σε επίπεδο κρατών μελών, μέσω της μεταφοράς του EIF στα εθνικά πλαίσια διαλειτουργικότητας. http://ec.europa.eu/isa/actions/04-accompanying-measures/4-2-3action_en.htm

¹⁸ Σχετικά παραδείγματα είναι η συμβολή του στη διασύνδεση των μητρώων επιχειρήσεων στην εφαρμογή της αρχής «μόνον άπαξ» (δράση 16 για την ψηφιακή ενιαία αγορά) μέσω των δραστηριοτήτων του στον τομέα των βασικών μητρώων και στον στόχο της «ενιαίας ψηφιακής πύλης», με την εργασία του στη σημασιολογία και σε σχέση με τον κατάλογο υπηρεσιών.

¹⁹ https://joinup.ec.europa.eu/community/cef/og_page/catalogue-building-blocks

²⁰ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, πίνακας 10: «Εναρμόνιση του προγράμματος ISA με τη ΔΣΕ», σ. 54.

²¹ «Μαζί για μια νέα ανάπτυξη» – Πράξη για την Ενιαία Αγορά : Δώδεκα δράσεις για την τόνωση της ανάπτυξης και την ενίσχυση της εμπιστοσύνης, Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών (COM(2011) 206 τελικό), σ. 10.

²² Άρθρο 7 της οδηγίας 2007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2007, για τη δημιουργία υποδομής χωρικών πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (INSPIRE).

²³ Σχέδιο χρονοδιαγράμματος με στόχο τη δημιουργία ενός κοινού περιβάλλοντος ανταλλαγής πληροφοριών για την επιτήρηση του θαλάσσιου τομέα της ΕΕ, Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (COM(2010) 584 τελικό), σ. 3

²⁴ Ανοιχτά δεδομένα: Κινητήρας καινοτομίας, οικονομικής μεγέθυνσης και διακυβέρνησης με διαφάνεια, Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών (COM(2011) 882 τελικό), σ. 11.

²⁵ Έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού 2012, έκθεση της Επιτροπής (COM(2013) 257 final), σ.12.

²⁶ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, πίνακας 21: «Βαθμός υιοθέτησης των λύσεων ISA από τις υπηρεσίες της Επιτροπής», σ. 131.

επαναχρησιμοποίηση των λύσεων, ανάγκες που διαπιστώθηκαν κατά την εκ των προτέρων²⁷ αξιολόγηση του ISA² και κατά την ενδιάμεση αξιολόγηση του ISA,²⁸ εξακολουθούν να υφίστανται. Η διευκόλυνση της διασυνοριακής και διατομεακής παροχής υπηρεσιών με ομοιόμορφο και αποδοτικό ως προς τους πόρους τρόπο απαιτεί μεγαλύτερο βαθμό επαναχρησιμοποίησης των υφιστάμενων λύσεων διαλειτουργικότητας και αυξημένη συνεργασία μεταξύ των διοικήσεων των κρατών μελών και μεταξύ αυτών και της Επιτροπής. Οι κοινές προσεγγίσεις αποτρέπουν την επικάλυψη των προσπάθειών.²⁹

6.2 Αποδοτικότητα

Συνολικά, το πρόγραμμα ISA μπορεί να θεωρηθεί ότι υπήρξε αποδοτικό. Κατά πρώτον, τα στοιχεία από τη δράση παρακολούθησης και αξιολόγησης³⁰ διαπίστωσαν ότι βρισκόταν εντός χρονοδιαγράμματος καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου 2010 – 2015, με μέσο ποσοστό καθυστέρησης κάτω του 5 %³¹. Δεύτερον, ο συνολικός εκτελεσθείς προϋπολογισμός για τα προγράμματα εργασίας της περιόδου 2010 – 2014 ανήλθε σε 128,2 εκατ. EUR, υπολειπόμενος κατά μέσο όρο περίπου 2 % του μέσου σωρευτικού προϋπολογισμού της εν λόγω περιόδου³². Βάσει των ανωτέρω ευρημάτων, το πρόγραμμα μπορεί να χαρακτηριστεί αποδοτικό σε επίπεδο προϋπολογισμού.³⁰

Επιπροσθέτως, 90 % των αντιπροσώπων των κρατών μελών και των υπαλλήλων της Επιτροπής από συναφείς υπηρεσίες που ερωτήθηκαν υποστήριξαν ότι το πρόγραμμα παρέδιδε εγκαίρως τα παραδοτέα και εντός του αρχικού πεδίου εφαρμογής του³³. Όπως αναφέρεται στην τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, η πλειονότητα των εν λόγω ενδιαφερόμενων μερών αισθάνονταν ότι συμμετείχαν πλήρως ή ως ένα βαθμό στις ετήσιες αναθεωρήσεις του προγράμματος³⁴.

Η διαδικασία έγκρισης των προτάσεων για νέες δράσεις και η διαδικασία αποδέσμευσης των κονδυλίων μπορούν να θεωρηθούν αποδοτικές³⁵. Η αποδοτικότητα σε επίπεδο διάθεσης ανθρωπίνων πόρων επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι η πραγματική διάθεση υπολειπόταν πάντα της διάθεσης πόρων που προβλεπόταν από την αρχική νομοθετική πρόταση για το ISA.

---

²⁷ Συνοδευτικό έγγραφο του προτεινόμενου ISA², Απόφαση (COM(2014) 367 final).

²⁸ Ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος ISA, 2012, σ. 172.

http://ec.europa.eu/isa/documents/interim_evaluation_of_the_isa_programme.pdf

²⁹ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Συνάφεια των στόχων του ISA ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των δημόσιων διοικήσεων της ΕΕ», σ. 45.

³⁰ <http://ec.europa.eu/isa/dashboard/isadashboard>

³¹ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Αποδοτικότητα του προγράμματος ISA: % καθυστέρησης», σ. 82.

³² Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Κατανομή και εκτέλεση προϋπολογισμού», σ. 67.

³³ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Συμπέρασμα 4», σ. 86.

³⁴ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Διαδικασία αναθεώρησης του προγράμματος εργασίας του ISA», σ. 59.

³⁵ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Κατανομή χρηματοδοτικών πόρων», σ. 66.

6.3 Αποτελεσματικότητα

Το πρόγραμμα ISA ανέπτυξε επιχειρησιακές λύσεις, δηλ. κοινά πλαίσια, επαναχρησιμοποιούμενα εργαλεία γενικής εφαρμογής και κοινές υπηρεσίες που συνέβαλαν στην επίτευξη του στόχου της συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών δημόσιων διοικήσεων. Συνολικά, η πλειονότητα των ερωτηθέντων σε συνεντεύξεις και των συμμετεχόντων σε διαδικτυακή έρευνα έκριναν ότι όλες οι λύσεις ISA διευκολύνουν τη διαλειτουργικότητα μεταξύ των εν λόγω διοικήσεων³⁶.

Η δημιουργία κοινών πλαισίων όπως το EIF υποστήριξε επίσης την από κοινού χρήση και την επαναχρησιμοποίηση των λύσεων με τις ειδικές συστάσεις του³⁷. Ένα πλαίσιο για την από κοινού χρήση και την επαναχρησιμοποίηση άρχισε να αναπτύσσεται βάσει του ISA και σήμερα λαμβάνει την τελική μορφή του εν όψει του προγράμματος ISA².

Το πρόγραμμα ασχολήθηκε με τα δύο ανώτερα επίπεδα της διαλειτουργικότητας, το οργανωτικό και το νομικό επίπεδο, δύο τομείς που μπορεί δυνητικά να συμβάλουν σημαντικά στον εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης των κρατών μελών και που χρήζουν περαιτέρω ανάπτυξης και ενοποίησης.

Η αξιολόγηση του αντίκτυπου της νέας κοινοτικής νομοθεσίας στις ΤΠΕ, π.χ. του αντικτύπου που σχετίζεται με την εφαρμογή νέων ή την προσαρμογή υφιστάμενων λύσεων ΤΠΕ, εντάχθηκε στη διαδικασία εκτίμησης επιπτώσεων της Επιτροπής στο πλαίσιο των *κατευθυντήριων γραμμών για τη βελτίωση της νομοθεσίας*.¹⁶ Το πρόγραμμα ISA προχώρησε περισσότερο με την προώθηση αυτών των αξιολογήσεων και τη στήριξη των ΓΔ και των υπηρεσιών που τις διενεργούν.

Η προσπάθεια που καταβλήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος στον τομέα της σημασιολογικής διαλειτουργικότητας καθώς και στην καλλιέργεια στενότερων δεσμών με τους οργανισμούς τυποποίησης αποτέλεσε σημαντική συμβολή στην αύξηση της διατομεακής διαλειτουργικότητας.

Παρά το γεγονός ότι το πρόγραμμα και οι χρήστες των αποτελεσμάτων του ISA επαναχρησιμοποιούν τα υφιστάμενα κοινά πλαίσια, τις κοινές υπηρεσίες και τα επαναχρησιμοποιούμενα εργαλεία γενικής εφαρμογής, το πρόγραμμα πρέπει να προωθήσει περαιτέρω την επαναχρησιμοποίηση, όπως επισημάνθηκε από τους αντιπροσώπους των κρατών μελών και τους υπαλλήλους της Επιτροπής³⁸.

6.4 Χρησιμότητα

Τα επιτευχθέντα και τα αναμενόμενα αποτελέσματα και οι επιπτώσεις του προγράμματος ISA ανταποκρίνονται σε μεγάλο βαθμό στις επιχειρηματικές ανάγκες που έχουν προσδιοριστεί³⁹. Το

---

³⁶ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Συμπέρασμα 6», σ. 111.

³⁷ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Δημιουργία και βελτίωση κοινών πλαισίων», σ. 94.

³⁸ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Συμπέρασματα 7 και 8», σ. 112 και 140.

³⁹ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, πίνακας 18: «Βαθμολογία χρησιμότητας σε επίπεδο δράσεων», σ. 116.

πρόγραμμα ανέπτυξε 23 λύσεις, τις οποίες διέθεσε δωρεάν στον δικτυακό τόπο του⁴⁰ ή παρείχε ως από κοινού χρησιμοποιούμενες υπηρεσίες. Οι εν λόγω λύσεις ποικίλλουν από συστήματα που υποστηρίζουν την εφαρμογή πολιτικών της ΕΕ όπως το σύστημα πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI) έως κοινές προδιαγραφές όπως η DCAP-AP, που χρησιμοποιείται στην πανευρωπαϊκή πύλη ανοιχτών δεδομένων. Από τις 23 λύσεις, 15 χρησιμοποιήθηκαν από ορισμένα ή από όλα τα κράτη μέλη, 14 χρησιμοποιούνται από υπηρεσίες της Επιτροπής και πέντε από άλλα όργανα της ΕΕ. Η επιτυχία αυτή είναι πραγματικά εντυπωσιακή, με δεδομένο ότι τα κράτη μέλη δεν είναι υποχρεωμένα να επαναχρησιμοποιούν τις λύσεις.

Η μέθοδος που αναπτύχθηκε για την αξιολόγηση του αντίκτυπου της νέας κοινοτικής νομοθεσίας στις ΤΠΕ και συμπεριλήφθηκε στην εργαλειοθήκη για τη βελτίωση της νομοθεσίας της Επιτροπής επαναχρησιμοποιείται κατά κόρον στο πλαίσιο της διαδικασίας εκτίμησης επιπτώσεων.¹⁶

Η χρησιμότητα άλλων δράσεων καταδεικνύεται από την ευρεία χρήση τους, όπως φαίνεται από τα στατιστικά στοιχεία που συλλέγονται μέσω της εργασίας παρακολούθησης και αξιολόγησης⁴¹.

Οι αντιπρόσωποι των κρατών μελών και οι υπάλληλοι της Επιτροπής προσδιόρισαν τα τέσσερα κορυφαία οφέλη του προγράμματος ISA για τα κράτη μέλη ως εξής:⁴²

- 1) η χρήση των λύσεων ISA⁴³.
- 2) η ύπαρξη του προγράμματος αυτού καθαυτού για την ευαισθητοποίηση όσον αφορά τη σημασία της διαλειτουργικότητας και για τη διατήρησή της μεταξύ των πολιτικών προτεραιοτήτων⁴⁴.
- 3) η παροχή εργαλείων αναφοράς που έχουν τη στήριξη του NIFO, όπως το EIF· και
- 4) οι παρεχόμενες υπηρεσίες, όπως το δίκτυο sTESTA και η πλατφόρμα CIRCABC.

Η τελική αξιολόγηση υπογραμμίζει τον χαμηλό βαθμό ενημέρωσης σχετικά με το πρόγραμμα μεταξύ των βασικών ενδιαφερομένων που ερωτήθηκαν και συμμετείχαν στην έρευνα, των αντιπροσώπων των κρατών μελών και των υπαλλήλων της Επιτροπής⁴⁵. Αυτό επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι τα πρόσθετα μέτρα που προτάθηκαν από τους ερωτηθέντες και τους συμμετέχοντες στην έρευνα είτε εφαρμόζονται ήδη είτε βρίσκονται σε φάση εκπόνησης ή επέκτασης⁴⁶.

---

⁴⁰ http://ec.europa.eu/isa/ready-to-use-solutions/index_en.htm

⁴¹ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Διευκόλυνση της αποτελεσματικής αλληλεπίδρασης μεταξύ των ευρωπαϊκών δημόσιων διοικήσεων», σ. 88 και 89.

⁴² Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, *Αντιληπτά βασικά αποτελέσματα του προγράμματος ISA*, σ. 88.

⁴³ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Γενικές αντιλήψεις σχετικά με τα οφέλη που προσφέρει το πρόγραμμα», σ. 113 και 114.

⁴⁴ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, σχήμα 37, «Βαθμός συμφωνίας των ερωτηθέντων όσον αφορά τη συμβολή του προγράμματος ISA στην ευαισθητοποίηση», σ. 171.

⁴⁵ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Συμπέρασμα 9», σ. 141.

⁴⁶ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Συνεκτικότητα», σ. 17.

Η συμβολή του προγράμματος σε άλλες πολιτικές και πρωτοβουλίες της ΕΕ και στον εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα στην Ευρώπη, βελτίωσε τη χρησιμότητά του.³⁰ Τέλος, η πραγματική χρήση (συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των χρηστών) της κάθε λύσης ISA πρέπει να μετράται συστηματικά και τα οφέλη των λύσεων πρέπει να αναδεικνύονται.

6.5 Βιωσιμότητα

Η τελική αξιολόγηση διαπίστωσε ότι οι λύσεις που αναπτύχθηκαν, με βάση τη συντήρηση και τη λειτουργία τους κατά τη διάρκεια του προγράμματος, ήταν βιώσιμες από οικονομική, τεχνική και επιχειρησιακή άποψη.

Η τεχνική και επιχειρησιακή βιωσιμότητα μιας λύσης ISA αξιολογείται έμμεσα μέσω της λειτουργίας και της χρήσης της, οι οποίες μετρώνται στο πλαίσιο της δράσης παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Με οικονομικούς όρους, η βιωσιμότητα διασφαλίζεται κατά κύριο λόγο από το διάδοχο πρόγραμμα ISA² ή από άλλες πρωτοβουλίες και προγράμματα της ΕΕ, όπως η ΔΣΕ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, επιλογές χρηματοδότησης όπως ο επιμερισμός των δαπανών και η χρέωση με τη χρήση θα μπορούσαν να εξεταστούν ως ένας τρόπος να διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη οικονομική βιωσιμότητα.

Η οργανωτική βιωσιμότητα είναι επίσης θεμελιώδης για τη συνολική βιωσιμότητα. Η μακροπρόθεσμη διακυβέρνηση των λύσεων και των υπηρεσιών πρέπει να σχεδιάζεται συστηματικά με στόχο τη διασφάλιση της συνέχειάς τους⁴⁷. Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι οι πληροφορίες σχετικά με τη διακυβέρνηση των λύσεων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του προγράμματος έχουν πάντα ζήτηση ως μέρος της ετήσιας διαδικασίας αίτησης.

6.6 Συνεκτικότητα

Η τελική αξιολόγηση διαπίστωσε ότι οι δράσεις του προγράμματος ISA αποτελούσαν μέρος μιας «ολιστικής» προσέγγισης. Η εν λόγω ολιστική προσέγγιση, που παρουσιάστηκε στην επιτροπή ISA τον Ιανουάριο του 2013,⁴⁸ αναγνωρίζει ότι η ουσιαστική διαλειτουργικότητα μεταξύ των δημόσιων διοικήσεων απαιτεί εργασία σε διάφορα επίπεδα: στρατηγικοί στόχοι, πλαίσια και αρχιτεκτονικές κατευθυντήριες γραμμές, ανάπτυξη προδιαγραφών και εφαρμογή, λειτουργία και διάχυση των λύσεων. Επιπροσθέτως, η παρακολούθηση και αποτύπωση του τοπίου της διαλειτουργικότητας στην Ευρώπη καθώς και η ενίσχυση της ευαισθητοποίησης θεωρούνται σημαντικοί καταλύτες για τη διαλειτουργικότητα. Μια ολιστική προσέγγιση προβλέπει τον εντοπισμό των κενών και την υλοποίηση δραστηριοτήτων ή έργων για την αντιμετώπισή τους.

---

⁴⁷ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Συμπέρασμα 10», σ. 148.

⁴⁸ Συνεδρίαση της επιτροπής ISA, 23 Ιανουαρίου 2013 – παρουσίαση των αποτελεσμάτων της ενδιάμεσης αξιολόγησης του προγράμματος ISA.

Αυτή η ολιστική προσέγγιση δεν είναι εμφανής στα ενδιαφερόμενα μέρη του ISA,⁴⁹ που είναι πιο εξοικειωμένα με τις μεμονωμένες δράσεις παρά με το ίδιο το πρόγραμμα. Ο περιορισμένος βαθμός ενημέρωσης σχετικά με τις συνέργειες του προγράμματος επιβεβαιώθηκε επίσης από τους ερωτηθέντες και τους συμμετέχοντες στην έρευνα, παρά το γεγονός ότι η τελική αξιολόγηση διαπίστωσε βελτίωση σε σχέση με την ενδιάμεση αξιολόγηση.

Μόνο μία δράση του προγράμματος ISA (EUSurvey)⁵⁰ αναφέρθηκε αισθητά περισσότερες φορές σε σχέση με τις άλλες ως μη συνεκτική με τους στόχους του προγράμματος από τα ενδιαφερόμενα μέρη στις συνεντεύξεις και τις διαδικτυακές έρευνες.³⁶

Η συνεκτικότητα ενισχύθηκε στην πορεία του προγράμματος, καθώς προέκυψε σημαντικός αριθμός συνεργειών μεταξύ των δράσεων του προγράμματος και άλλων πολιτικών και πρωτοβουλιών της ΕΕ στην υλοποίηση των οποίων η διαλειτουργικότητα αποτελεί κεντρικό καταλύτη. Αυτό που καταδείχθηκε σαφώς και αντιμετωπίστηκε στη διάρκεια του προγράμματος ήταν η ανάγκη ανάληψης οριζόντιας δράσης προκειμένου να διασφαλιστεί η διατομεακή διαλειτουργικότητα των πολιτικών. Αυτή η οριζόντια διάσταση απουσιάζει από τις υλοποιήσεις ανά συγκεκριμένο τομέα. Το πρόγραμμα ISA δημιούργησε συνέργειες με τομείς όπως η εσωτερική αγορά, η νομοθεσία περί ανταγωνισμού, η υποδομή INSPIRE, το CISE, η πύλη δημόσιων δεδομένων της ΕΕ και, πιο πρόσφατα, ο ΜΣΕ, που βασίζεται, ως ένα βαθμό, στα αποτελέσματα του προγράμματος.

Μια εγκάρσια προσέγγιση της διαλειτουργικότητας έχει απτά οφέλη τα οποία δεν θα μπορούσαν να επιτευχθούν διαφορετικά με ειδικές τομεακές προσεγγίσεις και λύσεις. Οι τομείς των δημόσιων συμβάσεων, των πληροφοριών του δημόσιου τομέα, της τυποποίησης των ΤΠΕ, της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων και της φορολογίας θα επωφελούνταν από μια μεγαλύτερη εναρμόνιση με τις διατομεακές λύσεις διαλειτουργικότητας σε επίπεδο ΕΕ και από την πιθανή συνακόλουθη συνεργασία.

Στα τελευταία στάδια του προγράμματος ISA, αναπτύχθηκαν συνέργειες με τις υπηρεσίες της Επιτροπής που είναι υπεύθυνες για τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία (ΕΔΕΤ). Στο πλαίσιο του θεματικού στόχου 11, που συνίσταται στην ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και της αποτελεσματικότητας των δημόσιων διοικήσεων, το ΕΔΕΤ μπορεί να στηρίξει τις προσπάθειες των εθνικών, περιφερειακών και τοπικών διοικήσεων για βελτίωση της διαλειτουργικότητας ως μέσου εκσυγχρονισμού των δημόσιων διοικήσεων τους⁵¹. Η πιο στενή συνεργασία στο πλαίσιο του προγράμματος ISA² θα μπορούσε να έχει αμοιβαίως επωφελή αποτελέσματα για την εφαρμογή του προγράμματος και του ΕΔΕΤ στα κράτη μέλη. Επιπροσθέτως, η ενεργή συμμετοχή της ΓΔ DIGIT στην

---

⁴⁹ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Συμπέρασμα 11», σ. 165.

⁵⁰ Η EUSurvey είναι μια ελεύθερη, δωρεάν διαδικτυακή εφαρμογή η οποία διευκολύνει, αφενός, τους ερωτώμενους να απαντούν στις συνεντεύξεις και, αφετέρου, τους διαχειριστές των ερευνών να αναλύουν τα αποτελέσματα.

⁵¹ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Εσωτερικός συντονισμός στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής», σ. 167.

προσφάτως συσταθείσα διυπηρεσιακή ομάδα για την ποιότητα και την καινοτομία στη δημόσια διοίκηση⁵² διασφαλίζει τη συνεργασία μεταξύ του προγράμματος και του ΕΔΕΤ.

Οι προσπάθειες που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος και από τη ΓΔ DIGIT είχαν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία στενότερων δεσμών με την ηλεκτρονική διακυβέρνηση της Επιτροπής.

6.7 Συντονισμός

Κατά την υλοποίηση του προγράμματος, επιτεύχθηκε ικανοποιητικός συντονισμός των επίσημων δραστηριοτήτων με τα κράτη μέλη και με τις υπηρεσίες της Επιτροπής σύμφωνα με την απόφαση ISA (άρθρα 12 και 14). Τα δύο τρίτα των αντιπροσώπων των κρατών μελών και πάνω από το ήμισυ των υπαλλήλων της Επιτροπής συμφώνησαν απολύτως ή ως έναν βαθμό ότι η αλληλεπίδραση μεταξύ του ISA και των ενδιαφερόμενων μερών του προγράμματος υπήρξε αποτελεσματική για τη διασφάλιση της συνεπούς ανταλλαγής πληροφοριών, απόψεων και βέλτιστων πρακτικών⁵³.

Επίσης, επιτεύχθηκε ικανοποιητικό επίπεδο συντονισμού με τα ενδιαφερόμενα μέρη εκτός των δημόσιων διοικήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος, ώστε να εξασφαλιστεί η συμβολή τους, όπου κρίθηκε σκόπιμο. Στα εν λόγω ενδιαφερόμενα μέρη συγκαταλέγονται, όπου κρίθηκε συναφές και ενδεδειγμένο, οργανισμοί τυποποίησης, ακαδημαϊκά ιδρύματα, οργανισμοί του ιδιωτικού τομέα και χώρες εκτός της ΕΕ, όπως οι ΗΠΑ, η Ιαπωνία και η Αυστραλία.

Η τελική αξιολόγηση αναγνώρισε τις συνδυασμένες προσπάθειες που έχουν καταβληθεί για συντονισμό σε επίπεδο ΕΕ με αδιαμφισβήτητα θετικά αποτελέσματα⁵⁴. Η διυπηρεσιακή ομάδα για την ποιότητα και την καινοτομία στη δημόσια διοίκηση θα έχει ουσιαστικό ρόλο στη βελτίωση του συντονισμού όλων των πρωτοβουλιών σε επίπεδο ΕΕ οι οποίες συμβάλλουν στον εκσυγχρονισμό των δημόσιων διοικήσεων στην Ευρώπη.

Η αξιολόγηση κατέληξε στην εκτίμηση ότι υπάρχει περιθώριο για καλύτερο συντονισμό των αντιπροσώπων των κρατών μελών στην επιτροπή ISA, στην ομάδα συντονισμού και στην ομάδα εργασίας με τους συναδέλφους τους στα κράτη μέλη σε θέματα διαλειτουργικότητας, με στόχο την επιτυχία του διάδοχου προγράμματος⁵⁵.

Το πρόγραμμα προσφέρει καλή επισκόπηση των εξελίξεων στον τομέα της διαλειτουργικότητας σε εθνικό επίπεδο, ενοποιώντας το σύνολο των ενημερωτικών δελτίων των κρατών μελών για το

---

⁵² Διυπηρεσιακή ομάδα για την ποιότητα και την καινοτομία στη δημόσια διοίκηση (Ares (2015) 4431139, 20.10.2015).

⁵³ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Εσωτερικός συντονισμός στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής», σ. 172.

⁵⁴ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Εσωτερικός συντονισμός στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής», σ. 167.

⁵⁵ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Συμπέρασμα 13», σ. 187.

Παρατηρητήριο του Εθνικού Πλαισίου Διαλειτουργικότητας (NIFO) και την ηλεκτρονική διακυβέρνηση σε ένα σημείο, την πλατφόρμα Joinup⁵⁶.

Η πλειονότητα των αντιπροσώπων των κρατών μελών και των υπαλλήλων της Επιτροπής συμφώνησαν απολύτως ή ως έναν βαθμό ότι οι ηλεκτρονικές πλατφόρμες που χρησιμοποιήθηκαν από το ISA για τη συνεπή αλληλεπίδραση μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών και της Επιτροπής (π.χ. η πλατφόρμα Joinup, ο ιστότοπος του ISA και η ιστοσελίδα ISA dashboard) ήταν επαρκείς. Ωστόσο, παρατηρήθηκε άγνοια των ενδιαφερόμενων μερών για τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί σε εθνικό επίπεδο (π.χ. για την επαναχρησιμοποίηση του προγράμματος) και σε επίπεδο ΕΕ, καθώς και για τη χρήση των αποτελεσμάτων του ISA από τις υπηρεσίες της Επιτροπής⁵⁷.

7. Συμπεράσματα της τελικής αξιολόγησης

Η τελική αξιολόγηση ήταν σε μεγάλο βαθμό θετική, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι το πρόγραμμα ISA ήταν εναρμονισμένο με τις προτεραιότητες της Ένωσης σε επίπεδο πολιτικών και με τις ανάγκες των κρατών μελών⁵⁸. Διαπίστωσε ότι το πρόγραμμα υλοποιήθηκε με αποδοτικό και συνεκτικό τρόπο, παρέχοντας αποτελέσματα τα οποία επαναχρησιμοποιούνται τόσο από τις υπηρεσίες της Επιτροπής όσο και από τα κράτη μέλη. Το πρόγραμμα ISA πέτυχε τους στόχους του και παρέιχε επιχειρησιακές λύσεις που διευκολύνουν την αποτελεσματική συνεργασία των ευρωπαϊκών δημόσιων διοικήσεων, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης του αντίκτυπου της νέας ενωσιακής νομοθεσίας στις ΤΠΕ. Συνολικά, τα επιτευχθέντα και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και οι επιπτώσεις του προγράμματος ISA ανταποκρίνονται σε μεγάλο βαθμό στις επιχειρηματικές ανάγκες για τις οποίες προορίζονταν, ενώ επιτεύχθηκε ικανοποιητικός συντονισμός με τα ενδιαφερόμενα μέρη του προγράμματος, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμβολή τους.

Στα συμπεράσματα διαπιστώθηκε η ανάγκη να δοθεί έμφαση στη βελτίωση της επαναχρησιμοποίησης των λύσεων ISA και στην αντιμετώπιση των νέων εξελισσόμενων αναγκών. Επίσης, είναι ανάγκη να αξιοποιηθεί ο συντονισμός των πρωτοβουλιών σε επίπεδο ΕΕ, ιδίως μεταξύ των ΓΔ, στο πλαίσιο της Διυπηρεσιακής ομάδας για την ποιότητα και την καινοτομία στη δημόσια διοίκηση, και μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής, προκειμένου να επιτευχθεί μεγαλύτερη συνεκτικότητα με άλλες ενωσιακές και εθνικές πρωτοβουλίες και συντονισμός με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η γενική στρατηγική προσέγγιση που υιοθέτησε το πρόγραμμα από το 2013 καταδεικνύει ότι υπάρχει μια συνεκτική ολιστική προσέγγιση στο πλαίσιο του προγράμματος ISA. Επιτεύχθηκαν συνέργειες μεταξύ των δράσεων του προγράμματος και μεταξύ των εν λόγω δράσεων και άλλων δραστηριοτήτων της ΕΕ, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν περιθώρια για περαιτέρω συνέργειες.

---

⁵⁶ <https://joinup.ec.europa.eu/community/nifo/home>

⁵⁷ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Επαναχρησιμοποίηση από το ISA των αποτελεσμάτων που παράγονται από άλλες πρωτοβουλίες της ΕΕ», σ. 163.

⁵⁸ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Συμπεράσματα 1, 2 και 3», σ. 56, 57 και 58.

8. Συστάσεις

Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι η απόφαση ISA εστίαζε στις δραστηριότητες του προγράμματος για την επίτευξη διαλειτουργικότητας μεταξύ των δημόσιων διοικήσεων. Αυτό είναι πιθανό να είχε επιπτώσεις στα επίπεδα χρησιμότητας, ευαισθητοποίησης και επαναχρησιμοποίησης, επειδή το πεδίο εφαρμογής του προγράμματος δεν περιλάμβανε τους δεσμούς των δημόσιων διοικήσεων με τις επιχειρήσεις και τους πολίτες. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις το πρόγραμμα διέυρνε με ρεαλισμό τη βάση των ενδιαφερόμενων φορέων του, επιδιώκοντας τη συμμετοχή επιχειρήσεων και πολιτών στην ανάπτυξη διαλειτουργικών λύσεων, και συνέθεσε μια πιο ολιστική προσέγγιση σε σχέση με αυτό που θα ήταν διαφορετικά δυνατό.

Η ανάγκη, κατά την ανάπτυξη διαλειτουργικών λύσεων, να εξετάζεται η σύνδεση μεταξύ, αφενός, των δημόσιων διοικήσεων και, αφετέρου, των πολιτών και των επιχειρήσεων καθώς και των ιδιαίτερων αναγκών τους γίνεται όλο και πιο εμφανής, δεδομένου ότι οι τελευταίοι είναι οι τελικοί χρήστες όλων των υπηρεσιών των δημόσιων διοικήσεων⁵⁹. Στην απόφαση ISA δεν προβλεπόταν η ανάληψη δράσης για την αντιμετώπιση των αναγκών των τελικών χρηστών, αλλά η εμπειρία από την εφαρμογή του προγράμματος και τη διαβούλευση με τους «κυρίους» των δράσεων και τα κράτη μέλη κατέστησε σαφές ότι αυτό ήταν αναγκαίο. Ο περιορισμός αυτός αντιμετωπίζεται με τη σύσταση για διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του νέου προγράμματος ISA² στις επιχειρήσεις και τους πολίτες.

Η αξιολόγηση διαπίστωσε ότι το πρόγραμμα ISA² πρέπει να αναπτύξει μια πιο συστηματική προσέγγιση «επιχειρηματικής αποδοτικότητας», η οποία θα συνέβαλε επίσης στην περαιτέρω ανάδειξη του ρόλου της διαλειτουργικότητας στην παραγωγή οικονομικών και κοινωνικών ωφελειών⁶⁰. Επιπροσθέτως, για να διασφαλιστεί η πλήρης αποδοτικότητα του προγράμματος ISA², η Επιτροπή πρέπει να επιδιώξει να τηρήσει τους στόχους της όσον αφορά τη στελέχωση,⁶¹ ιδιαίτερα επειδή η πραγματική διάθεση ανθρώπινων πόρων ήταν πάντοτε χαμηλότερη από την αρχικά προβλεπόμενη στο πρόγραμμα.

Όσον αφορά τις συστάσεις της ενδιάμεσης αξιολόγησης, το πρόγραμμα εφάρμοσε επαρκώς τη σύσταση σχετικά με τη βελτίωση της αλληλεπίδρασης με τα ενδιαφερόμενα μέρη και την παρουσία σε σημαντικές εκδηλώσεις, και σημείωσε σταθερή πρόοδο στην εφαρμογή των υπόλοιπων. Ωστόσο, η αξιολόγηση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, στο πλαίσιο του νέου προγράμματος ISA², είναι αναγκαίο να συνεχιστούν οι προσπάθειες στους ακόλουθους τομείς:

- επικοινωνία με τις δημόσιες διοικήσεις και ενίσχυση της ευαισθητοποίησής τους σε σχέση με τη διαλειτουργικότητα·

---

⁵⁹ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Εξέταση των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται από τα κράτη μέλη κατά την ανάπτυξη λύσεων ISA», σ. 184.

⁶⁰ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Σύσταση 5», σ. 200.

⁶¹ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Σύσταση 6», σ. 201.

- ενίσχυση της ολιστικής προσέγγισης και του οριζόντιου διατομεακού χαρακτήρα της διαλειτουργικότητας· και
- συνεργασία με άλλες πολιτικές και πρωτοβουλίες της ΕΕ.

Επιπλέον, η ομάδα της τελικής αξιολόγησης θεωρεί ότι δύο από τις 11 συστάσεις της τελικής αξιολόγησης του προγράμματος IDABC εξακολουθούν να ισχύουν για το πρόγραμμα ISA· πρόκειται για τις εξής:⁶²

- πρέπει να εκπονηθεί κοινό έγγραφο «προώθησης», το οποίο θα επικεντρώνεται στην εναρμόνιση των πολιτικών και στις συνέργειες μεταξύ προγραμμάτων και πρωτοβουλιών της Ένωσης. (σύσταση 5 του προγράμματος IDABC)· και
- τα δεδομένα σχετικά με την οικονομική και επιχειρησιακή βιωσιμότητα των έργων πρέπει να προβάλλονται και να εξηγούνται καλύτερα στα εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη (σύσταση 8 του προγράμματος IDABC).

Στη συνέχεια παρατίθενται οι βασικές συστάσεις:

8.1 Επικοινωνία με τις δημόσιες διοικήσεις και ενίσχυση της ευαισθητοποίησής τους σε σχέση με τη διαλειτουργικότητα

Μεταξύ των ετών 2010 και 2015, περίπου τα δύο τρίτα των εκδηλώσεων που διοργάνωσε και πραγματοποίησε το πρόγραμμα ISA με αντιπροσώπους των κρατών μελών και 25 από τις 40 (63%) εκδηλώσεις που διοργανώθηκαν από κράτη μέλη και στις οποίες συμμετείχε το πρόγραμμα ISA, πραγματοποιήθηκαν μετά το 2013, δηλ. μετά την ενδιάμεση αξιολόγηση. Το πρόγραμμα ενίσχυσε την παρουσία του σε συνέδρια και άλλες εκδηλώσεις· από τις 60 και πλέον εκδηλώσεις στις οποίες συμμετείχε, τα τρία τέταρτα πραγματοποιήθηκαν μετά την ενδιάμεση αξιολόγηση⁶³.

Το πρόγραμμα ISA² πρέπει να επικαιροποιήσει και να εφαρμόσει μια επικοινωνιακή στρατηγική, με έμφαση στη στοχευμένη συμμετοχή, η οποία θα αφορά και ενδιαφερόμενα μέρη από κάθε συγκεκριμένο τομέα. Αυτό θα γεφύρωνε το παρατεταμένο χάσμα ανάμεσα στις πραγματικές επιδόσεις του προγράμματος και στην αντίληψη των ενδιαφερόμενων μερών για αυτό⁶⁴.

8.2 Ενίσχυση της ολιστικής προσέγγισης και του οριζόντιου διατομεακού χαρακτήρα της διαλειτουργικότητας

Η ολιστική προσέγγιση που έχει υιοθετηθεί από το 2013 πρέπει να έχει συνέχεια στο πρόγραμμα ISA², καθώς η νομική και οργανωτική διαλειτουργικότητα βρίσκονται ακόμη στα σπάργανα. Η ευρωπαϊκή

⁶² Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Συστάσεις από προηγούμενες αξιολογήσεις», σ. 190.

⁶³ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Συμπέρασμα 14 και βαθμός στον οποίο το πρόγραμμα ISA συνέβαλε στην ευαισθητοποίηση σχετικά με τις λύσεις ISA», σ.188.

⁶⁴ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Σύσταση 4», σ.199 και «Αντιληπτές επιδόσεις του προγράμματος ISA», σ. 83.

αρχιτεκτονική αναφοράς για τη διαλειτουργικότητα (ΕΑΑΔ)⁶⁵ και η χαρτογράφηση της ευρωπαϊκής διαλειτουργικότητας (ΧΕΔ/EICart),⁶⁶ οι οποίες τεκμηριώνουν τις υφιστάμενες υπηρεσίες και εργαλεία, θα έχουν ουσιαστικό ρόλο στην υποστήριξη αυτής της ολιστικής προσέγγισης, βοηθώντας στον προσδιορισμό και στην επαναχρησιμοποίηση υφιστάμενων λύσεων και αναδεικνύοντας τομείς από τους οποίους λείπουν παράγοντες διευκόλυνσης της διαλειτουργικότητας⁶⁷. Η ΕΑΑΔ και η ΧΕΔ/EICart διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη διάχυση των αποτελεσμάτων και στον καλύτερο προσδιορισμό των αναγκών. Παρέχουν δυνατότητα για μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση, βελτιωμένο συντονισμό και για δημιουργία μεγαλύτερων συνεργειών.

Τώρα που η αξιολόγηση του αντίκτυπου της νέας κοινοτικής νομοθεσίας στις ΤΠΕ έχει συμπεριληφθεί στη διαδικασία εκτίμησης επιπτώσεων, το πρόγραμμα ISA² πρέπει να συνεχίσει να διαδραματίζει τον ρόλο για τον οποίο είναι προορισμένο και να αναπτύξει την εμπειρογνωμοσύνη του για την προώθηση αυτής της πρακτικής και για τη στήριξη των ΓΔ και των υπηρεσιών που την υιοθετούν⁶⁸.

Τέλος, το πρόγραμμα ISA² πρέπει να αναπτύξει μια πιο συστηματική προσέγγιση για τη στήριξη και την παρακολούθηση της χρήσης των κοινών υπηρεσιών και των εργαλείων γενικής εφαρμογής, αλλά και για την εφαρμογή και την υλοποίηση κοινών πλαισίων⁶⁹.

8.3 Συνεργασία με άλλες πολιτικές και πρωτοβουλίες της ΕΕ

Οι προσπάθειες για εναρμόνιση του προγράμματος ISA/ISA² με άλλες συναφείς πολιτικές της ΕΕ συνεχίζονται, με ενδεικτικό παράδειγμα τον ΜΣΕ, ο οποίος βασίζεται στα αποτελέσματά του. Επίσης, από το 2016 και εξής, κατά την εφαρμογή λύσεων για την υποστήριξη άλλων πολιτικών της ΕΕ, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το αναθεωρημένο EIF.

Το πρόγραμμα ISA² πρέπει να αξιοποιήσει τις αισθητές βελτιώσεις που επέφερε το πρόγραμμα ISA στον συντονισμό των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με τη διαλειτουργικότητα και την ηλεκτρονική διακυβέρνηση στους κόλπους της Επιτροπής μετά την ενδιάμεση αξιολόγηση⁷⁰. Σε αυτές περιλαμβάνεται η σταθερή συνεργασία με τη ΓΔ CNECT για τη ΔΣΕ και το νέο σχέδιο δράσης 2016-2020 για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση. Επιπροσθέτως, υπάρχουν σχέδια για συνεργασία με τη ΓΔ EMPL και τη ΓΔ REGIO για τον προσδιορισμό των υφιστάμενων ή νέων δράσεων ISA/ISA² που έχουν τη δυνατότητα να συμβάλουν στους θεματικούς στόχους 2 («Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών») και 11 («Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων υπηρεσιών και των φορέων, καθώς και της

---

⁶⁵ Η ΕΑΑΔ είναι μια αρχιτεκτονική αναφοράς για την παροχή διαλειτουργικών ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών σε διασυννοριακό και διατομεακό επίπεδο.

⁶⁶ Το ΧΕΔ/EICart είναι ένα εργαλείο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να περιγράψει και να καταλογογραφήσει τα δομικά στοιχεία των λύσεων (Solution Building Blocks, SBB) στις αρχιτεκτονικές των επιχειρήσεων σύμφωνα με την ΕΑΑΔ.

⁶⁷ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Σύσταση 8 από 9», σ. 202.

⁶⁸ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Σύσταση 3 από 9», σ. 198.

⁶⁹ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Σύσταση 9 από 9», σ. 202.

⁷⁰ Τελική αξιολόγηση του προγράμματος ISA, «Σύσταση 7 από 9», σ. 201.

αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης») των ΕΔΕΤ. Αυτό έρχεται να προστεθεί στο έργο της αξιολόγησης των εθνικών επιχειρησιακών προγραμμάτων και του προσδιορισμού των όρων. Τέλος, το πρόγραμμα ISA έχει επιδείξει σημαντικές δυνατότητες για μεγαλύτερη συνεργασία, μεταξύ άλλων με τη ΓΔ HOME, τη ΓΔ JUST, τη ΓΔ MARE, τη ΓΔ FISMA, τη ΓΔ GROW και το Κοινό Κέντρο Ερευνών (JRC).

Η τελική αξιολόγηση θεωρεί τη νέα Διυπηρεσιακή ομάδα για την ποιότητα και την καινοτομία στη δημόσια διοίκηση ως τη βασική κινητήρια δύναμη για την επίτευξη συνεπούς συνεργασίας και συνεκτικότητας μεταξύ των πολιτικών και πρωτοβουλιών της ΕΕ οι οποίες συμβάλλουν στον εκσυγχρονισμό του δημόσιου τομέα⁷¹.

9. Επόμενα βήματα

Κατά την υλοποίηση του διάδοχου προγράμματος ISA², η Επιτροπή θα εγκύψει με μεγάλη προσοχή στα ανωτέρω πορίσματα και συστάσεις, αναλύοντάς τα προκειμένου να επιβεβαιώσει και να αντιμετωπίσει τα ζητήματα που εγείρονται και σε στενή συνεργασία, κατά περίπτωση, με τα κράτη μέλη και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων και των πολιτών.

---

⁷¹ Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα την «Ανακοίνωση της Επιτροπής - Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης 2014» (COM(2013) 800 final). Βλέπε ΕΕ C 214 της 8.7.2013, σ. 46-54.